

POSTANOWIENIE
KOMISARZA WYBORCZEGO W SZCZECINIE I

z dnia 28 września 2018 r.

w sprawie rozpoznania odwołania od uchwały
Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie z dnia 24 września 2018 r.
w sprawie odmowy rejestracji zgłoszenia listy kandydatów na radnych
komitetu wyborczego pod nazwą KOMITET WYBORCZY II RZECZYPOSPOLITA POLSKA
w okręgu wyborczym nr 4 w wyborach do Rady Miasta Szczecin
zarządzonych na dzień 21 października 2018 r.

Na podstawie art. 432 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2018 r. poz. 754, 1000 i 1349) Komisarz Wyborczy w Szczecinie I, po rozpatrzeniu odwołania od uchwały Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie z dnia 18 września 2018 r. w sprawie odmowy rejestracji zgłoszenia listy kandydatów na radnych komitetu wyborczego pod nazwą KOMITET WYBORCZY II RZECZYPOSPOLITA POLSKA w okręgu wyborczym nr 4 w wyborach do Rady Miasta Szczecin zarządzonych na dzień 21 października 2018 r., złożonego w dniu 27 września 2018 r.

postanawia:

uznać odwołanie za nieuzasadnione

Uzasadnienie

W dniu 17 września 2018 r. Dominik Jafra – osoba upoważniona do dokonywania zgłoszeń list kandydatów na radnych Komitetu Wyborczego II Rzeczpospolita Polska w wyborach do Rady Miasta Szczecin – zgłosił Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie listę kandydatów na radnych w okręgu wyborczym nr 4 w wyborach do Rady Miasta Szczecin, celem zarejestrowania tej listy kandydatów.

Uchwałą z dnia 18 września 2018 r. Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie odmówiła rejestracji zgłoszonej listy kandydatów. Motywy rozstrzygnięcia podane zostały w treści uzasadnienia uchwały.

W dniu 20 września 2018 r. do Komisarza Wyborczego w Szczecinie I wpłynęło odwołanie od uchwały Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie z dnia 18 września 2018 r. w sprawie odmowy rejestracji zgłoszenia listy kandydatów na radnych komitetu wyborczego pod nazwą KOMITET WYBORCZY II RZECZYPOSPOLITA POLSKA w okręgu wyborczym nr 4 w wyborach do Rady Miasta Szczecin zarządzonych na dzień 21 października 2018 r.

Wnoszący odwołanie zawarł w nim wniosek o „uznanie oczywistych błędów ludzkich w realizacji sporządzania list poparcia w okręgu wyborczym nr 4 i zakwalifikowanie listy z wymaganym poparciem wyborców, tj. 150 osób”.

Komisarz Wyborczy w Szczecinie I wydał w dniu 21 września 2018 r. postanowienie, którym wskazane wyżej odwołanie uznał za uzasadnione i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie. Motywy rozstrzygnięcia podane zostały w uzasadnieniu postanowienia.

W wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy, Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie wydała w dniu 24 września 2018 r. uchwałę w sprawie odmowy rejestracji zgłoszenia listy kandydatów na radnych komitetu wyborczego pod nazwą KOMITET WYBORCZY II RZECZYPOSPOLITA POLSKA w okręgu wyborczym nr 4 w wyborach do Rady Miasta Szczecin zarządzonych na dzień 21 października 2018 r. – z powodu nieuzyskania wymaganego poparcia wyborców.

W sentencji zaskarżonej uchwały Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie stwierdziła, iż odmawia rejestracji zgłoszenia listy kandydatów z powodu nieuzyskania wymaganego poparcia wyborców.

W uzasadnieniu tej uchwały wskazała natomiast m. in., że w wyniku ponownej weryfikacji list poparcia ustaliła, iż na 166 złożonych i zweryfikowanych podpisów na listach poparcia pozytywnie zweryfikowała 137 wyborców, a negatywnie 29 osób. Z liczby 29 negatywnie zweryfikowanych podpisów (osób):

- a) 15 osób nie posiada prawa wybierania na terenie gminy Szczecin,
- b) 15 wyborców nieprawidłowo wypełniło rubryki na listach poparcia (brak podania nazwy miejscowości lub nazwy ulicy, brak numeru PESEL),

przy czym szczegółowe wskazanie konkretnych wad zawiera protokół dołączony do uchwały.

Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie, poza powołaniem przepisów art. 427 § 1 pkt 2, § 2 i § 3 Kodeksu wyborczego wskazała, że wyborcą jest osoba posiadająca prawo wybierania, szczegółowo odnosząc się dalej do treści art. 10 § 1 pkt 3, art. 26 § 1 i § 10, art. 18 i art. 19 Kodeksu wyborczego i wywodząc na ich podstawie, że czynne prawo wyborcze posiadają osoby wpisane do rejestru wyborców bez względu na podstawowy stosunek źródła prawa wybierania, tj. zameldowania, zamieszkania czy przebywania na terenie gminy. Dla Komisji istotnym było to, czy na dzień weryfikacji list poparcia wyborca udzielający poparcia posiadał prawo wybierania, a zatem czy był ujęty w stałym rejestrze wyborców, bowiem zgodnie z art. 18 Kodeksu wyborczego rejestr wyborczy potwierdza prawo wybierania oraz prawo wybieralności.

Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie ostatecznie stwierdziła, że w związku ze złożeniem zgłoszenia listy kandydatów o godzinie 23:50 w dniu 17 września 2018 r., uzupełnienie listy poparcia nie było możliwe, a zatem Komisja nie wzywała pełnomocnika do uzupełnienia list poparcia o brakujące podpisy. Na listach poparcia dołączonych do zgłoszenia listy kandydatów na radnych w okręgu wyborczym nr 4 znajdowało się – w ocenie Komisji – 13 podpisów osób, które nie widniały w rejestrze wyborców Miasta Szczecin, a zatem nie posiadały prawa wybierania kandydatów do Rady Miasta Szczecin. Tym samym poparcie udzielone przez te osoby nie zostało uwzględnione jako poparcie wyborców w rozumieniu art. 427 § 3 Kodeksu wyborczego.

Przedmiotową uchwałę osoba upoważniona do dokonywania rejestracji list kandydatów odebrała w dniu 26 września 2018 r., zaś w dniu 27 września 2018 r. złożyła w siedzibie Komisarza Wyborczego w Szczecinie I odwołanie od niej. W odwołaniu podniosła, że wnosi „o uznanie Postanowienia do Uchwały Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie z dnia 24 września 2018 r. jako nie wyczerpujące uchybienia i nieprawidłowości opisane w Uchwale Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie z dnia 24.09.2018 r. w okręgu wyborczym nr 4 w Szczecinie i zakwalifikowanie listy jako z wymaganym poparciem wyborców, tj. 150 osób.”

Nadto składający odwołanie wniósł o:

- 1) zarządzenie kontroli jakości pracy Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie w stosunku do pozostałych organizacji i partii politycznych zgłaszających listy poparcia (a obecnie zakwalifikowanych z liczbą min. 150 podpisów wyborców),
- 2) uruchomienie procedury administracyjnej w celu wyrażenia zgody na uzupełnienie braków do zgłoszonej listy poparcia w okręgu wyborczym nr 4 w Szczecinie,

oraz na dowód zaangażowania pracy pełnomocnika wyborczego Komitetu na rzecz wykazania poparcia podpisanego przez:

- a) 162 osoby w okręgu wyborczym nr 1,
- b) 170 osoby w okręgu wyborczym nr 2,
- c) 166 osób w okręgu wyborczym nr 3,
- d) 152 osoby w okręgu wyborczym nr 5,
- e) 30 osoby udzielające poparcia dla listy w wyborach do Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie.

Uzasadniając odwołanie wywiódł m.in., że:

- wnosi je „w związku z odmówieniem rejestracji [...] z powodu nie uzyskania wymaganego poparcia wyborców; brak 8 (słownie: ośmiu) podpisów prawidłowo wypełnionych.”;
- liczba zebranych podpisów poparcia w okręgu wyborczym nr 4 przewyższała znacznie liczbę wymaganego poparcia wyborców, tj. 150 osób;
- „Nieprawidłowości zauważone przez Miejską Komisję Wyborczą w Szczecinie w liczbie przekraczającej poparcie wynikało z oczywistych błędów ludzkich polegających na tym iż znaczna liczba osób powołująca się na Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ... tzw. RODO nie udostępniało (nie wyrażało zgody na wpis np. adresu zamieszkania lub podawało adres zamieszkania niedokładny lub nieprawdziwy) który jednocześnie był koniecznym warunkiem w celu umieszczenia popierającego obywatela na liście poparcia. Były także liczne przypadki wynikające z błędów oczywistych w zapisie poprawnym nr PESEL; tzw. błędy pisarskie.”

Odnosząc się do uzasadnienia uchwały Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie z dnia 24 września 2018 r. podniósł, iż „... tym razem otrzymujemy uzasadnienie z powiększonym zakresem wad i usterek na 166 złożonych i zweryfikowanych podpisów na listach poparcia pozytywnie zweryfikowała 137 wyborców, a negatywnie 29 osób.” W ocenie składającego odwołanie uchwała zawiera błędy merytoryczne, co ma jego zdaniem świadczyć o „bezwymyślnym automatycznym wykonywaniu swoich obowiązków służbowych jako skład dziewięciosobowy Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie.”

Następnie wskazał, że „W świetle dalszych uwarunkowań przedstawionych przez Miejski Komitet Wyborczy w Szczecinie w zakresie dopuszczenia do głosowania zgodnie z art. 10 § 1 pkt 3 kodeksu wyborczego [...] zauważyła bariery wykonawcze w stosunku do wyborcy, oraz administracyjne w stosunku do Miejskiego Komitetu Wyborczego w Szczecinie.”

Zdaniem wnoszącego odwołanie Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie przy weryfikacji list poparcia, dokonanej przy analizie zgłoszenia wniesionego w dniu 17 września 2018 r., dopatrzyła się tylko pięciu uchybień, z kolei przy ponownym rozpatrywaniu sprawy wykazała ich 36, co może świadczyć o tym, że osoby powołane do tej Komisji nie pracują rzetelnie. Istnieje – zdaniem wnoszącego odwołanie – „...uzasadnione podejrzenie o błędy i przeoczenia lub nierzetelny tryb pracy w stosunku do pozostałych zgłaszanych list poparcia z innych organizacji i partii politycznych.”

Końcowo wywiódł, iż w uchwale z dnia 24 września 2018 r. Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie uznała za niemożliwe uzupełnienie braków w postaci niedostatecznej liczby podpisów poparcia, bowiem zgłoszenie dokonane zostało w dniu 17 września 2018 r. o godz. 23:50. Wnoszący odwołanie z takim rozstrzygnięciem nie zgadza się i wnosi o uruchomienie „procedury administracyjnej i wyrażenie zgody na uzupełnienie braków do zgłoszonej listy poparcia w okręgu wyborczym nr 4 w Szczecinie”.

Komisarz Wyborczy w Szczecinie I, na podstawie obowiązującego prawa oraz w oparciu o przekazane dokumenty stwierdził, co następuje:

Zgodnie z art. 428 § 1 Kodeksu wyborczego, listy kandydatów, odrębnie dla każdego okręgu wyborczego, zgłasza się do gminnej komisji wyborczej najpóźniej w 35 dniu przed dniem wyborów do godziny 24:00, wraz z wykazem podpisów. Termin dokonywania zgłoszeń list kandydatów upłynął w dniu 17 września 2018 r. o godzinie 24:00, co z kolei wynika wprost z kalendarza wyborczego, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 13 sierpnia 2018 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic m.st. Warszawy oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast (Dz. U. poz. 1561).

Stosownie do treści art. 430 § 1 Kodeksu wyborczego, jeżeli gminna komisja wyborcza stwierdzi, na podstawie dostępnych urzędowo dokumentów, a w razie potrzeby również wyjaśnień wyborców, że zgłoszenie nie uzyskało wymaganego w myśl art. 427 poparcia wyborców, wówczas odmawia jego przyjęcia, wskazując stwierdzone wady, i zwraca zgłoszenie osobie zgłaszającej listę (§ 1). Jeżeli usunięcie wskazanych wad zgłoszenia nie jest możliwe w terminie ustalonym dla dokonywania zgłoszeń, komisja odmawia rejestracji zgłoszenia i niezwłocznie zawiadamia o tym osobę zgłaszającą listę (§ 2).

Powołane wyżej przepisy jednoznacznie wskazują, że uzupełnienie wady zgłoszenia, polegającej na braku wymaganego prawem liczby poparcia wyborców po godzinie 24:00 w dniu 17 września 2018 r., jest niemożliwe.

Z przedłożonych dokumentów wynika, iż zgłoszenie listy kandydatów na radnych w okręgu wyborczym nr 4 dokonane zostało w dniu 17 września 2018 r. o godz. 23:50, a więc w ostatnim dniu dokonywania zgłoszeń list kandydatów na radnych – na 10 minut przed końcem terminu przyjmowania zgłoszeń.

W świetle przytoczonych przepisów i okoliczności uznać za właściwe należy rozstrzygnięcie Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie – w zakresie, w jakim wywiodła, że uzupełnienie braku formalnego zgłoszenia w postaci niewystarczającej liczby prawidłowo zweryfikowanych podpisów osób udzielających poparcia zgłoszonej liście kandydatów nie jest możliwe.

W ocenie Komisarza Wyborczego w Szczecinie I, uzupełnienie wskazanego wyżej braku obiektywnie rzecz biorąc było niewykonalne chociażby z tej przyczyny, iż zgłoszenie listy zaledwie na 10 minut przed końcem terminu dokonywania zgłoszeń nie dawało Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie żadnych możliwości pełnego, wnikliwego i rzetelnego wykonania wszystkich czynności zmierzających do ustalenia, czy zgłoszenie spełniało wymogi określone przepisami Kodeksu wyborczego, czy też wymogów tych nie spełniało. Co więcej, obowiązkiem każdej terytorialnej komisji wyborczej jest nie tylko sprawdzenie poprawności dokonanego zgłoszenia (zweryfikowanie wszystkich przedłożonych dokumentów), ale także wydanie – w przypadku stwierdzenia wad zgłoszenia – uchwały o odmowie rejestracji listy kandydatów na radnych, zawierającej uzasadnienie, które wszak samo w sobie wymaga zredagowania, sporządzenia i podpisania.

W kontekście powyższych wywodów za całkowicie niedopuszczalne prawnie należy uznać żądanie wnoszącego odwołanie „uruchożenia procedury administracyjnej w celu wyrażenia zgody na uzupełnienie braków do zgłoszonej listy poparcia w okręgu wyborczym nr 4 w Szczecinie”.

Tu z całą mocą podkreślić należy, że żaden organ wyborczy nie może nie tylko wszcząć nieznanego prawu wyborczemu procedury, ale także nie może wyrazić zgody na uzupełnienie listy poparcia.

Na marginesie Komisarz Wyborczy w Szczecinie I wskazuje, że nie znajduje żadnych podstaw prawnych do uwzględnienia wniosku o „zarządzenie kontroli jakości pracy Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie w stosunku do pozostałych organizacji i partii politycznych zgłaszających listy poparcia”. Wniosek, poza brakiem podstaw prawnych do jego uwzględnienia, jest sformułowany ogólnikowo i nie dotyczy bezpośrednio przedmiotu niniejszego postępowania, którym to przedmiotem jest odwołanie od uchwały Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie dotyczącej odmowy rejestracji listy kandydatów.

Przechodząc do merytorycznej oceny zaskarżonej uchwały w zakresie, w jakim autor odwołania nie zgodził się z rozstrzygnięciem Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie w części dotyczącej braku wymaganej liczby podpisów wyborców udzielających poparcia zgłaszanej liście, wskazać należy, co następuje.

W sentencji zaskarżonej uchwały Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie stwierdziła, iż odmawia rejestracji zgłoszenia listy kandydatów z powodu niez uzyskania wymaganego poparcia wyborców.

W uzasadnieniu tej uchwały wskazała natomiast m. in., że w wyniku ponownej weryfikacji list poparcia ustaliła, iż na 166 złożonych i zweryfikowanych podpisów na listach poparcia pozytywnie zweryfikowała 137 wyborców, a negatywnie 29 osób. Z liczby 29 negatywnie zweryfikowanych podpisów (osób):

- a) 15 osób nie posiada prawa wybierania na terenie gminy Szczecin,
- b) 15 wyborców nieprawidłowo wypełniło rubryki na listach poparcia (brak podania nazwy miejscowości lub nazwy ulicy, brak numeru PESEL, „podwójne” podpisy),

przy czym szczegółowe wskazanie konkretnych wad zawiera protokół dołączony do uchwały.

W rozpatrywanej sprawie zastosowanie znajdują przepisy art. 427 § 1 pkt 2, ust. 3 i ust. 4, art. 428 § 1, art. 429 oraz art. 430 § 1 i 2 ustawy – Kodeks wyborczy, zgodnie z którymi:

- 1) w gminie liczącej powyżej 20 000 mieszkańców każda zgłaszana lista kandydatów powinna być poparta podpisami co najmniej 150 wyborców,
- 2) wyborca udzielający poparcia liście składa podpis obok czytelnie wpisanego jego nazwiska i imienia, adresu zamieszkania oraz numeru ewidencyjnego PESEL,
- 3) wykaz podpisów musi zawierać na każdej stronie nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego listę, numer okręgu wyborczego, w którym lista jest zgłaszana, oraz adnotację: „Udzielam poparcia liście kandydatów zgłaszanej przez ..... (nazwa komitetu wyborczego) w okręgu wyborczym nr ..... (numer okręgu) w wyborach do Rady ..... (nazwa rady) zarządzonych na ..... (dzień, miesiąc, rok).”,
- 4) listy kandydatów, odrębnie dla każdego okręgu wyborczego, zgłasza się do gminnej komisji wyborczej najpóźniej w 35 dniu przed dniem wyborów do godziny 24:00, wraz z wykazem podpisów,
- 5) gminna komisja wyborcza, przyjmując zgłoszenie, niezwłocznie bada, czy zgłoszenie jest zgodne z przepisami kodeksu. Na każdym zgłoszeniu komisja odnotowuje datę i godzinę oraz liczbę porządkową jego wpływu,
- 6) jeżeli gminna komisja wyborcza stwierdzi, na podstawie dostępnych urzędowo dokumentów, a w razie potrzeby również wyjaśnień wyborców, że zgłoszenie nie uzyskało wymaganego w myśl art. 427 poparcia wyborców, wówczas odmawia jego przyjęcia, wskazując stwierdzone wady, i zwraca zgłoszenie osobie zgłaszającej listę,
- 7) jeżeli usunięcie wskazanych wad zgłoszenia nie jest możliwe w terminie ustalonym dla dokonywania zgłoszeń, komisja odmawia rejestracji zgłoszenia i niezwłocznie zawiadamia o tym osobę zgłaszającą listę.

Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie, na wezwanie Komisarza Wyborczego w Szczecinie I, przekazała:

- 1) zaskarżoną uchwałę, do której załącznikiem jest protokół weryfikacji list poparcia
- 2) dołączone do zgłoszenia 24 listy poparcia, na których to listach znajduje się łącznie 166 podpisów osób udzielających poparcia liście kandydatów.

Komisarz Wyborczy w Szczecinie I stwierdza na wstępie, iż Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie wzięta pod uwagę zastrzeżenia i sugestie zawarte w postanowieniu Komisarza Wyborczego w Szczecinie I z dnia 21 września 2018 r. i w tym zakresie szczegółowo wykazała, z jakich powodów dokonała negatywnej weryfikacji niektórych podpisów poparcia, znajdujących się na dołączonych listach. Wyraz temu dała nie tylko w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, ale także we wskazanym wyżej protokole weryfikacji.

Z treści uzasadnienia uchwały wynika, że Komisja spośród łącznej liczby 166 podpisów:

- 1) za poprawne uznała 137 z nich,
- 2) jako wadliwe zakwalifikowała 29, ponieważ:
  - a) 15 osób nie posiada prawa wybierania na terenie gminy Miasto Szczecin,
  - b) 15 wyborców nieprawidłowo wypełniło niektóre z rubryk podlegających wypełnieniu (6 przypadków braku wskazania nazwy miejscowości bądź nazwy ulicy, 5 przypadków braku numeru PESEL oraz 3 podwójne podpisy).

Wprawdzie pomiędzy liczbą łączną 15 podpisów zweryfikowanych negatywnie, a wykazanymi powyżej w nawiasie poszczególnymi rodzajami wad tych podpisów ($6 + 5 + 3 = 14$) występuje rozbieżność, to jednak szczegółowe zestawienie negatywnie zweryfikowanych podpisów poparcia, znajdujące się we wskazanym wyżej protokole weryfikacji, zawiera wyszczególnienie numerów kart oraz pozycji na tych kartach, ze wskazaniem konkretnych powodów uznania poszczególnych podpisów za wadliwe (zweryfikowane negatywnie). Liczba tych podpisów wynosi właśnie 29, zatem ta sama liczba, podana w uzasadnieniu uchwały, jest identyczna.

Skoro więc Komisja od ogólnej liczby 166 podpisów poparcia odjęła zakwestionowanych przez siebie 29 podpisów, to z matematycznego punktu widzenia poprawnie wskazała, że za prawidłowo zweryfikowane uznała 137 z nich.

Ocenić zatem należy, czy Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie weryfikacji dokonała poprawnie. Od oceny tej bowiem zależy uznanie złożonego uzasadnienia za zasadne, bądź też za nieuzasadnione. Innych bowiem zarzutów osoba składająca odwołanie nie wniosła, stąd też przyjąć należy – również w kontekście treści zaskarżonej uchwały – że takich innych błędów Komisja nie znalazła.

W protokole weryfikacji Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie stwierdziła, że za zweryfikowane negatywnie uznaje:

- a) 6 — z powodu braku podania nazwy miejscowości bądź nazwy ulicy
[karta 8 poz. 1; karta 17 poz. 3 oraz karta 19 poz. 3, 6, 7 i 8],
- b) 5 — z powodu braku bądź nieprawidłowego numeru PESEL
[karta 1 poz. 5; karta 6 poz. 6, karta 7 poz. 9, karta 9 poz. 3 oraz karta 22 poz. 4],
- c) 3 — z powodu braku powtórzenia tych samych danych na dwóch kartach
[karta 24 poz. 1, 2 i 3 zawiera te same dane, co karta 24 poz. 1, 2 i 3],
- d) 15 — z powodu braku osoby w rejestrze wyborców
[karta 1 poz. 2; karta 2 poz. 9; karta 3 poz. 6 i 7; karta 4 poz. 9; karta 6 poz. 1; karta 11 poz. 4; karta 13 poz. 3; karta 14 poz. 6 i 7; karta 21 poz. 2 i 3 oraz karta 22 poz. 3].

Skoro zgodnie z treścią art. 427 § 4 Kodeksu wyborczego „Wykaz podpisów musi zawierać na każdej stronie nazwę komitetu wyborczego zgłaszającego listę, numer okręgu wyborczego, w którym lista jest zgłaszana, oraz adnotację: „Udzielam poparcia liście kandydatów zgłaszanej przez ..... (nazwa komitetu wyborczego) w okręgu wyborczym nr ..... (numer okręgu) w wyborach do Rady ..... (nazwa rady) zarządzonych na ..... (dzień, miesiąc, rok).”, to nie ulega żadnej wątpliwości, iż brak któregokolwiek z wymaganych prawem elementów wykazu podpisów musi skutkować uznaniem poparcia za złożone wadliwie.

Dodatkowo wskazania, wymaga, iż Państwowa Komisja Wyborcza w pkt II.7.g załącznika do uchwały z dnia 3 września 2018 r. w sprawie wytycznych dla terytorialnych komisji wyborczych dotyczących wykonywania zadań do dnia głosowania w wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego zarządzonych na dzień 21 października 2018 r. wskazała, iż „Adres zamieszkania powinien obejmować nazwę miejscowości, nazwę ulicy, nr domu, numer mieszkania. W miejscowościach, w których nie ma ulic, adres powinien zawierać nazwę miejscowości i numer posesji. Podawanie kodu pocztowego nie jest konieczne. Podanie numeru lokalu dotyczy tylko budynków wielomieszkaniowych. Brak danych lub niepełne określenie adresu zamieszkania spowoduje uznanie poparcia za złożone wadliwie.” Wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej, zgodnie z treścią art. 161 § 1 ustawy – Kodeks wyborczy, są wiążące dla komisarzy wyborczych oraz komisji wyborczych niższego stopnia, a więc także dla Komisarza Wyborczego w Szczecinie I oraz dla Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie.

Z opisanych wyżej względów Komisarz Wyborczy w Szczecinie I jako prawidłowe uznaje stanowisko Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie w zakresie, w jakim Komisja zweryfikowała negatywnie 14 podpisów poparcia, wymienionych wyżej pod literami a, b oraz c.

W zakresie uznania przez Miejską Komisję Wyborczą w Szczecinie za wadliwe tych podpisów, w przypadku których kwalifikacja ich jako wadliwe nastąpiła z powodu „braku osoby w rejestrze wyborców” (łączna ich liczba wynosi 15), sięgnąć należy przepisów Kodeksu wyborczego, odnoszących się do rejestru wyborców oraz do tych, z których należy prawidłowo ustalić znaczenie pojęcia „wyborca”.

Przedmiotowo istotne są tu przepisy art. 18 § 1, 4 i 5 i art. 19 § 1-3 (rejestr wyborców) a także art. 10 § 1 pkt 3 lit. a oraz art. 11 § 1 pkt 5 (definicje czynnego i biernego prawa wyborczego).

Stały rejestr wyborców obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania. Rejestr wyborców służy do sporządzania spisów wyborców uprawnionych do udziału w wyborach, a także do sporządzania spisów osób uprawnionych do udziału w referendum. Rejestr wyborców potwierdza prawo wybierania oraz prawo wybieralności.

Wyborcy stale zamieszkałi na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały, jak również wyborcy nigdzie niezamieszkałi, przebywający stale na obszarze gminy, wpisywani są do rejestru wyborców, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy pisemny wniosek. Wyborcy stale zamieszkałi na obszarze gminy pod innym adresem aniżeli adres ich zameldowania na pobyt stały na obszarze tej gminy mogą być wpisani do rejestru wyborców pod adresem stałego zamieszkania, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy wniosek, wraz ze wskazaniem adresu ostatniego zameldowania na pobyt stały na obszarze gminy.

Prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego (rady gminy) ma rady gminy obywatel polski oraz obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na obszarze tej gminy. Z kolei prawo wybieralności (bierne prawo wyborcze) w wyborach do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego ma: osoba mająca prawo wybierania tych organów.

Komisarz Wyborczy w Szczecinie I poddał weryfikacji, poprzez dostęp do bazy PESEL i do danych z rejestru wyborców prowadzonego przez Miasto Szczecin, pozostałe spośród zakwestionowanych przez Miejską Komisję Wyborczą w Szczecinie 15 podpisów zakwalifikowanych jako wadliwe przez Komisję z powodu „braku w rejestrze wyborców”.

W przypadku tych 15 osób, które udzieliły poparcia liście kandydatów, weryfikacja w rejestrze wyborców doprowadziła do ustalenia, iż osoby te:

- a) nie są zameldowane ani na pobyt stały, ani na pobyt czasowy na terenie miasta Szczecin (łącznie 10 osób),
- b) są zameldowane na terenie innych gmin, niż Szczecin (łącznie 5 osób),

a nadto żadna z tych osób nie jest ujęta w stałym rejestrze wyborców prowadzonym przez miasto Szczecin.

Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie uznała, iż skoro rejestr wyborców potwierdza prawo wybierania oraz prawo wybieralności a nadto obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania, to brak tych 15 osób w stałym rejestrze wyborców prowadzonym w mieście Szczecin uniemożliwia ustalenie, czy osoby te w ogóle mają prawa wyborcze.

Komisarz Wyborczy w Szczecinie I wskazuje w tym miejscu, iż poparcia listom kandydatów na radnych udzielić mogą wyborcy, podając na listach poparcia adres zamieszkania.

Z treści Kodeksu wyborczego nie wynika wprost, iż ma to być adres zamieszkania na terenie konkretnej gminy. Wynika jednak z Kodeksu wyborczego, iż poparcia bezsprzecznie mogą udzielić wyłącznie wyborcy.

Obiektywna niemożliwość ustalenia, iż osoba widniejąca na listach poparcia posiada prawa wyborcze przesądza więc musi, że podpisy takich osób należało zweryfikować negatywnie.

W tym miejscu przywołać można stanowisko wyrażone przez Państwową Komisję Wyborczą w postanowieniu znak: ZPOW-550-41/15 z dnia 5 października 2015 r. w sprawie odwołania jednego z komitetów wyborczych wyborców od postanowienia Okręgowej Komisji Wyborczej w Szczecinie.

Okręgowa Komisja Wyborcza w Szczecinie odmówiła rejestracji listy kandydatów na posłów, zgłoszonej przez pełnomocnika tego komitetu, m. in. z powodu uznania części podpisów za złożone nieprawidłowo. W ocenie osoby składającej odwołanie od postanowienia, część podpisów uznano za złożone nieprawidłowo z uwagi na to, iż ujęte w wykazie osoby nie są zameldowane na pobyt stały w okręgu wyborczym nr 41, podczas gdy art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego wymaga udzielenia poparcia przez osoby stale zamieszkałe w danym okręgu wyborczym. Państwowa Komisja Wyborcza w wydanym przez siebie postanowieniu wyraziła pogląd, iż powyższy zarzut osoby wnoszącej odwołanie jest niezasadny, bowiem zgodnie z art. 210 § 1 Kodeksu wyborczego, poparcia liście mogą udzielić wyborcy stale zamieszkałi w okręgu wyborczym. Osoby spełniające te wymogi są ujęte w stałym rejestrze wyborców na obszarze gmin leżących w danym okręgu wyborczym, a rejestr ten potwierdza ich prawo wybierania. Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła dalej, iż „Weryfikacji podpisów poparcia dokonuje się na podstawie danych z ewidencji ludności, które stanowią podstawę rejestru wyborców, potwierdzającego stale zamieszkiwanie w danym miejscu i posiadanie czynnego prawa wyborczego. Ze względu na treść art. 18 § 1 i 5 Kodeksu wyborczego powoływanie się na faktyczne zamieszkiwanie w okręgu wyborczym osób udzielających poparcia liście, niewpisanych jednak do stałego rejestru wyborców w żadnej z gmin leżących w danym okręgu, jest pozbawione podstaw.” [...] Biorąc pod uwagę możliwość rozbieżności adresu zameldowania na pobyt stały i adresu faktycznego stałego zamieszkania Komisja nie zaliczyła do wadliwie złożonych podpisów, których taka rozbieżność dotyczyła.”

Działając w trybie art. 167 § 1 pkt 1 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym do zadań komisarza wyborczego należy sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego, Komisarz Wyborczy w Szczecinie I, ponownie analizując poprawność dokonanej przez Miejską Komisję Wyborczą w Szczecinie weryfikacji podpisów poparcia, stwierdza na podstawie analizy przedłożonych list poparcia, iż Miejska Komisja Wyborcza w Szczecinie nie dostrzegła, że na karcie 21 cyfra „4” we fragmencie części wstępnej karty, zawierającym się w wyrazach: „w okręgu wyborczym nr ... w wyborach do rady ...” jest ewidentnie przeprowiona, a nadto cała ta karta bezspornie jest tzw. kserokopią. Z tych dwóch powodów wszystkie znajdujące się na tej karcie podpisy, w łącznej liczbie trzech, należy zweryfikować negatywnie. Z kolei jakkolwiek Komisja negatywnie zweryfikowała podpis osoby wpisanej na karcie 22 pod poz. 3 z uwagi na „brak w rejestrze wyborców”, to ten sam podpis należy zweryfikować negatywnie także – a w zasadzie przede wszystkim – z powodu całkowicie niemożliwych do odczytania: imienia, nazwiska i nazwy ulicy.

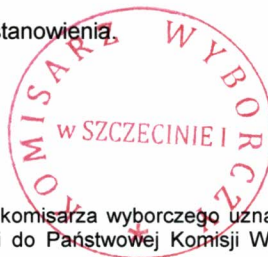
Z podanych wyżej powodów Komisarz Wyborczy w Szczecinie I negatywnie, w trybie sprawowanego nadzoru nad przestrzeganiem prawa wyborczego, negatywnie weryfikuje cztery podpisy znajdujące się na listach poparcia.

Bez względu zatem na to, czy wnoszący odwołanie zasadnie, czy też bezzasadnie kwestionuje negatywne zweryfikowanie 15 podpisów przez Miejską Komisję Wyborczą w Szczecinie z powodu „braku w rejestrze wyborców”, z samego faktu, iż na ogólną liczbę 166 podpisów 14 z nich zweryfikowanych zostało negatywnie przez Miejską Komisję Wyborczą w Szczecinie oraz dodatkowo 4 z nich zweryfikowane zostały negatywnie przez Komisarza Wyborczego w Szczecinie I, a przy tym weryfikacja dokonana przez Miejską Komisję Wyborczą w Szczecinie musi być uznana za właściwą w odniesieniu do 14 odpisów, wyprowadzić należy wniosek, iż zgłoszona do rejestracji lista kandydatów na radnych w okręgu wyborczym nr 4 do Rady Miasta Szczecin nie uzyskała prawem wymaganej liczby 150 prawidłowo udzielonych podpisów poparcia.

Odjęcie od ogólnej liczby 166 podpisów liczby 18 z nich zweryfikowanych negatywnie (w tym 14 przez Komisję oraz 4 przez Komisarza) daje bowiem wynik 148 podpisów uznanych za prawidłowe. Tym samym to, czy pozostałe podpisy zostaną, czy też nie zostaną uznane za wadliwe, nie zmienia rozstrzygnięcia Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie.

Reasumując: stanowisko Miejskiej Komisji Wyborczej w Szczecinie, zgodnie z którym należało odmówić rejestracji zgłoszenia listy kandydatów na radnych komitetu wyborczego pod nazwą KOMITET WYBORCZY II RZECZPOSPOLITA POLSKA w okręgu wyborczym nr 4 w wyborach do Rady Miasta Szczecin zarządzonych na dzień 21 października 2018 r., zasługuje w ocenie Komisarza Wyborczego w Szczecinie I na aprobatę, czego konsekwencją jest uznanie odwołania za nieuzasadnione.

Tym samym należało orzec, jak w sentencji niniejszego postanowienia.

KOMISARZ WYBORCZY
w Szczecinie I
Jacek Szreder

Pouczenie

Zgodnie z art. 432 § 2 Kodeksu wyborczego, na postanowienie komisarza wyborczego uznające odwołanie za nieuzasadnione osobie zgłaszającej listę przysługuje prawo wniesienia skargi do Państwowej Komisji Wyborczej w terminie 2 dni od daty doręczenia postanowienia komisarza wyborczego.